

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 25-го Января — 1838 — Wilno. Wtorek. 25-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Января.

Въ прошедшій Четвертокъ, 6-го Января, въ день Богоявленія Господня, въ который празднуется рожденіе Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини АННЫ ПАВЛОВНЫ, совершена Божественная Литургія въ походной церкви, поставленной въ Императорскомъ Эрмитажѣ, въ присутствіи Ихъ Императорскихъ Величествъ Государя Императора и Государыни Императрицы, Ихъ Императорскихъ Высочествъ Цесаревича Наслѣдника Престола, Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, и Великихъ Княженъ МАРІИ НИКОЛАЕВНЫ и ОЛЬГИ НИКОЛАЕВНЫ, и Его Свѣтлости Принца Петра Ольденбургскаго. Члены Государственнаго Совѣта, Министры, Сенаторы, Придворные чины, Генералы, Штабъ и Оберъ-Офицеры Гвардіи, Арміи и Флота и другія знатныя особы обою пола, находились при совершеиіи службы, по окончаніи коей, при пушечной пальбѣ съ крѣпости, совершено водосвященіе и окропленіе знаменъ и штандартовъ роты Дворцовыхъ Гренадеръ, военно-учебныхъ заведеній и полковъ Лейбъ-Гвардіи.

— При Высочайшемъ Дворѣ наложенъ трауръ, на шесть дней, начиная съ 12-го Января, по случаю кончины Е. К. В. Принца *Максимиліана*, Герцога Саксонскаго, родителя Е. В. Короля Саксонскаго.

(*J. de S. P.*)

— Высочайшимъ Приказомъ, 2-го Января, назначены: Членъ Генераль - Аудиторіата Военнаго Министерства, Сенаторъ, Генераль-Лейтенантъ *Княжнинъ*, присутствовать въ Совѣтъ Министерства Государственныхъ Имуществъ, съ оставленіемъ въ прежнихъ званіяхъ, и Генераль - Адъютантъ, Генераль-Лейтенантъ Баронъ *Деллингсгаузенъ*, Директоромъ 3-го Департамента Министерства Государственныхъ Имуществъ, съ оставленіемъ въ прежнемъ званіи.

— Высочайшимъ Приказомъ, 29-го Декабря, переименованъ: Сенаторъ, Тайный Совѣтникъ *Бибиковъ*, въ Генераль-Лейтенанты, по Арміи, съ назначеніемъ Военнымъ Губернаторомъ Кіевскимъ, съ управленіемъ и гражданскою частію въ сей губерніи, а также Генераль Губернаторомъ Подольской и Волынской Губерній, съ оставленіемъ въ званіи Сенатора.

— Предводитель Дворянства Кадниковскаго Уѣзда, отставной Гвардіи Штабъ-Капитанъ Михаилъ *Волоцкий*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ званіе Камеръ-Юнкера Двора Его Императорскаго Величества.

— Высочайшимъ Указомъ даннымъ Правительствующему Сенату, 1-го ч. с. м., Члены учрежденнаго при II Отдѣленіи Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи Ревизіоннаго Комитета мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, Статскій Совѣтникъ *Кукевичъ* и отставной Полковникъ Графъ *Дунинъ*, въ награду трудовъ, повнесенныхъ ими при пересмотрѣ и повѣркѣ свода сихъ законовъ, Всемилостивѣйше пожалованы въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники.

— Высочайшими Указами, данными Капитулу Рос-

ВІАДОМОСЦІ КРАЈОВЕ.

Санкт-Petersburg, 15-go Stycznia.

Въ прошедшій Четвертокъ, 6-го Стycznia, в днѣ Зявіенія сѣ Паўскаго на Іорданіе, в котрымъ обходзі сѣ рочнїца уродзін ІЕЈ СЕСАРСКІЕЈ ВИСОКОСЦІ ВІЕЛКІЕЈ ХІЕЖЫАНЫ ПАВЛІОУНЫ, одправіона быа Мша Свїята в церкві походоуеу, урїадзоуеу в СЕСАРСКІМ Ермітажу, в обечоносці НАЙЯСНІЕШЫХ ПАЊСТВА СЕСАРЗА ЈЕГО МОСЦІ і СЕСАРЗОУЕЈ ІЕЈ МОСЦІ, ІОХ СЕСАРСКІХ ВИСОКОСЦІ СЕСАРЗЕВІЦЗА НАСТЕПЦУ ТРОЊУ, ВІЕЛКІЕГО ХІЕЖІА МІХАЛА ПАВЛІОУІЦЗА і ВІЕЛКІХ ХІЕЖЫІЦЗЕК МАРЫІ НІКОЛАЈЕУНЫ і ОЛГІ НІКОЛАЈЕУНЫ, тудзїеж Јаснїе Освїечоуеаго Хіежїа Пїотра Оїденбургскаго. Счлонкїуе Рады Паўства, Міністроуе, Сенаторїуе, Урїадноїцу Двору, Јенералїуе, Счлонкїуе і Оуер-Оїцерїуе Гвардыї, Армії і Флоты, о-раз інне знакомїтше ошобы пїці ошоеу, знауодуауї сїя на набожїнствїе, по котїремъ срїд выстрїауїв з дїаї твїердзы, одбыа сїя посвїечїе воды і покропїенїе знамонї і счлонкїуе роты Гренадерїуе Паўцачоуеу, воуьскоуо-счлонкїуе зачлїадїуе і полкїуе Гвардыї.

— У Найуыжїшеаго Двору прїуудзїано жалїбу на шесчї днї, зачїунаїаї од 12-го Стycznia, з околїчносці згоуу Јеау Крїолевскїеу Високосці Хіежїа *Махымїліана* Саскїеа, оуца N. Крїола Саскїеа. (*J. de St. P.*)

— През Найуыжїшеа Рокказ Дзїенну, 2-го Стycznia, назначенї: Счлонек Јенералнеаго Андуторїату Міністерїуу Воуны, Сенатор, Јенерал-Поручнїк *Анїаїнн*, засїадач в Радзїе Міністерїуу Маїаїткїуе Паўства, з заставїенїем в названїах дотїеачасоуеу, і Јенерал-Адуїтант, Јенерал-Поручнїк Барон *Деллїнгсхаусен*, Дїректорем 3-го Департамента Міністерїуу Маїаїткїуе Паўства, з заставїенїем в названїу дотїеачасоуем.

— През Найуыжїшеа Рокказ Дзїенну, 29-го Груднїа, Сенатор, Радзїа Тауны *Бїбікїуе*, прїемїаноуану Јенерал-Поручнїкїем в Армії, з назначенїем Кїїоуоскїм Воїеннїм Губернаторем з зарїадзїанїем і счїсцїаї оуїуїнїау в тей Губернїї, тудзїеж Јенерал-Губернаторем Губернїї Подольскїеу і Воуїуїскїеу, з позоставїенїем в названїу Сенатора.

— Марсїаїек Дворзїаїства поуїаїу Каднїкїуе Скїеаго, одставнуу Счлонкїуе-Капїтан Гвардыї Мїхал *Волїцкї*, Найтаскїеуе мїаноуану Камерїуїкїем Двору Јеау СЕСАРСКІЕЈ МОСЦІ.

— През Указ СЕСАРСКІ до Рзїадзїаїеаго Сенату, з д. і б. м., Счлонкїуе устаноуїеаго прїу II оддзїаїе Вїаїсней Јеау СЕСАРСКІЕЈ МОСЦІ Канцеларїї, Ревїзїїуїеаго Комїтету мїеїсчїоуеу прїау Губернїї Захїоднїх: Радзїа Стану *Кукїеуїц* і дїмїссїоуануу Полкїуеуїк Ірбаїа *Дунїн*, в наагродїуе прїау, подїїеїтїах прїу прїеуїрзїенїу і ревїзїїї уклїаду тїеїхїе прїау, мїаноуанїуе застїаїї Рзїеїуїїстїуе Радзїаїа Стану.

— През Указу СЕСАРСКІе дане до Капїтулу Рос-

сѣйскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 6 Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы въ 18 день Ноября прош. 1837 г. въ вознагражденіе ревностной и безпорочной службы, продолженной въ должностяхъ по выборамъ Дворянства, за выслугу узаконенныхъ сроковъ, Кавалерами Ордена Св. Владиміра 3-й степени: Виленской губерніи Завилейскій Уездный Предводитель Дворянства, состоящій въ званіи Камергера Двора Его Императорскаго Величества Графъ Эдуардъ Мостовскій; — тогожъ ордена четвертой степени: Виленскій Уездный Предводитель Дворянства Гаспаръ Горновскій; Сокольскій Предводитель Дворянства Титулярный Советникъ Константинъ Остроменскій; Коллежскій Секретарь Депутатъ Могилевскаго Дворянскаго Собранія Эдуардъ Войничъ-Сяноженскій, и Депутатъ сегожъ Собранія Поручикъ Игнатій Томковичъ; Коллежскіе Регистраторы: Засѣдатель Лидскаго Уезднаго Суда Иванъ Бѣлинскій и Судья Брестскаго Межеваго Суда Михайло Чагковскій; немнѣющіе чиновъ: Предводитель Дворянства Гродненской губерніи Губернскій Карлъ Заленскій и Лидскій Уездный Ромуальдъ Костровицкій; бывшіе Подкоморіе Витебской губерніи Лепельскаго Ефимъ Толмашевичъ и Гродненской Пружанскаго Егоръ Шеміотъ, Минской губерніи Игуменскаго Межеваго Суда Предсѣдатель Степанъ Ясвинскій; Засѣдатели Виленской Гражданской Палаты Юсифъ Голпенъ и Гродненской губерніи Новогрудскаго Уезднаго Суда Иванъ Забѣлло; Судьи Межевыхъ Судовъ: Гродненской губерніи Кобринскаго Викентій Богуславскій; Лидскаго Рафаэль Грабовскій и Юсифъ Дзежицъ; Новогрудскаго, Фаддей Чеготъ; Брестскаго, Клементій Вислоцкій и Минской губерніи Игуменскаго Станиславъ Чарновскій; Депутаты Дворянскаго Собранія: Виленскаго Юсифъ Милянковскій и бывшій Гродненскаго Игнатій Политальскій. — Кавалерами ордена Св. Владиміра 4-й степени: за тридцати-пяти-лѣтнюю въ классахъ безпорочную службу: Надворные Советники: Могилевскаго Губернскаго Правленія Советникъ Иванъ Сердаковскій и Библиотечаръ Университета Св. Владиміра Павелъ Ярковоскій; Чиновникъ 7-го класса: Уездный Казначей бывшаго Каменецкаго Андрей Шпаковскій и Казначей Кіевскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія Лука Брилевичъ; Смотритель Виленскаго военнаго госпиталя Маіоръ Густавъ Клостерманъ; Правительствующаго Сената 3 Департамента 1-го Отдѣленія Секретарь Коллежскій Ассессоръ Левъ Кожановскій; Командиръ Артиллерійскаго Гарнизона Варшавской Александровской Цитадели Капитанъ Василь Енакиевъ, и Кременецкій Почтмейстеръ Титут. Совѣт. Иванъ Гладкій.

— По Высочайшему повелѣнію, наряжена была Коммиссія, подъ предсѣдательствомъ Оберъ Штаб-мейстера Князя В. В. Долгорукова, для разбора вещей, вынесенныхъ изъ Зимняго Дворца во время пожара.

Предсѣдатель Коммиссіи, между прочимъ, довелъ вышъ до Высочайшаго свѣдѣнія Государа Императора, что, по вынесеніи, во время пожара, мастеровыми Гофъ-Интендантскаго вѣдомства и нижними воинскими чинами всѣхъ вещей изъ большой церкви, оставался въ оной образъ Спасителя на самомъ верху иконостаса. Посланные для снятія оного, рядовой 10-го Флотскаго Экипажа, Несторъ Трояновъ, и столяръ вѣдомства Гофъ-Интендантской Конторы Абрамъ Дороеевъ, не смотря на угрожающую имъ явную опасность и на многократныя требованія выйти изъ церкви, поощряемые ревностнымъ Христіанскимъ желаніемъ сохранить отъ огня образъ Спасителя, оставались въ оной до послѣдней возможности, пока съ рѣдкимъ самоотверженіемъ и присутствіемъ духа не снаси святиню. Замѣчательный подвигъ сей происходилъ въ присутствіи Князя В. В. Долгорукова, слѣдующимъ образомъ: взойдя на лѣстницу, приставленную къ иконостасу и увидя, что она слишкомъ коротка для того, чтобы достать образъ, рядовой Трояновъ въ то же мгновеніе взобрался на карнизъ по рѣзбѣ иконостаса, съ неимоверною скоростію снялъ образъ, спустилъ его оставленному на лѣстницѣ столяру Дороееву, потомъ опять по рѣзбѣ сойдя съ карниза, вмѣстѣ съ товарищемъ вынесъ изъ огня драгоценную вещь.

По доведеніи о семъ похвальномъ подвигѣ столяра Дороеева, и въ особенности рядоваго Троянова, до Высочайшаго Государа Императора свѣдѣнія, Его Императорское Величество Всемилостивѣйше повелѣть соизволилъ: выдать имъ въ награду по триста рублей каждому, и, сверхъ того, рядоваго Троянова перевести въ гвардію.

Князь В. В. Долгоруковъ свидѣтельствуеъ также, что отраженная изъ Адмиралтейства по первому потребованію команда, для содѣйствія при спасеніи

сыскихъ Цесарскихъ и Крѣлевскихъ orderow, z dnia 6 Grudnia zesz. r., mianowani zostali Kawalerami orderu Sw. Włodzimierza, za gorliwe i nieposłakowane wysłużenie ustanowionych terminow, w urzędach, od wyboru szlachty zależących; 3 stopnia, Marszałek powiatu Zawileyskiego, Szambelan, Hrabia Edward Mostowski; tegoż orderu 4 stopnia, Marszałek powiatu Wileńskiego, Assesor Kollegialny Gaspar Hornowski; Radzca Honorowy Marszałek powiatu Sokolskiego, Konstantyn Ostromęcki; urzędnik 9 klasy, Deputat Zgromadzenia Szlacheckiego Mohylewskiego Edward Woynicz-Sianożęcki i Deputat tegoż Zgromadzenia Porucznik Ignacy Tomkowicz; Regestratorowie Kollegialni: Assesor Sądu Powiatowego Lidzkiego Jan Bieliński, Sędzia Graniczny Brzeski Michał Czaczkowski; niemający rang: Marszałkowie Dworzanstwa Gubernii Grodzieńskiej: Gubernialny, Karol Załęski; powiatu Lidzkiego, Romuald Kostrowicki; byli Podkomorzowie: powiatow: Lepelskiego, Joachim Tomaszewicz i Pружанского, Jerzy Szemiolh; Prezes Sądu Granicznego Ihumeńskiego, Stefan Jasiński; Assesorowie: Wileńskiego Izby Sądu Cywilnego: Józef Hoppen i Sądu Powiatowego Nowogrodzkiego, Jan Zabiełto; Sędziowie Sądow Granicznych: Kobryńskiego, Wincenty Bogustawski; Lidzkiego, Rafał Grabowski i Józef Dzi-życ; Nowogrodzkiego, Tadeusz Czczotł; Brzeskiego, Klemens Wistocki i Ihumeńskiego Stanisław Czarnowski; Deputaci Zgromadzeń Szlacheckich: Wileńskiego, Józef Milanowski i były Grodzieńskiego, Ignacy Politalski. — Kawalerami tegoż orderu S. Włodzimierza 4 stopnia, za nieposłakowaną wrangach klassowych wysługę 35 lat: Radzcy Dworu, Radzca Rządu Gubernialnego Mohylewskiego, Jan Serdakowski i Bibliotekarz Uniwersytetu Sw. Włodzimierza Paweł Jarkowski; Urzędnik 7 klasy, były Kamieniecki Powiatowy Skarbný, Andrzej Szpakowski, i Skarbný Kijowskiego Urzędu Powszechney Opieki, Łukasz Brylewicz; Dozorca Wileńskiego Szpitala Wojennego, Major Gustaw Klosterman; Assesor Kollegialny, Sekretarz I Oddziału 3 Departamentu Rządzącego Senatu, Leon Kachanowski; Kapitan, Dowódzca Artylleryyskiego garnizonu Warszawskiej Alexandrowskiej cytadelli, Bazyl Janakijew i Radzca Honorowy, Krzemieniecki Pocztmistrz, Jan Hładki. (T.P.)

— Z Naywyższego Rozkazu, ustanowiona była Kommissya, pod prezydencją Wielkiego Koniuszego Xięcia B. B. Dołhorukowa, dla rozbioru rzeczy, wyniesionych z Zimowego Pałacu w czasie pożaru.

Prezydent Kommissyi, między innemi, doprowadził teraz do wiedzy Jego Cesarskiej Mości, że, po wyniesieniu w czasie pożaru, przez maistrów wiedzy Intendencji Dworu i p zez wojskowych rang niższych wszystkich rzeczy z wielkiej kaplicy, zostawał w niej obraz Zbawiciela na samym wierzchu ołtarza. Pośłani dla jego zdjęcia, szeregowy 10-go ekwipażu Flotty, Nestor Trojanow, i stolarz wiedzy Kantoru Intendencji Dworu Abraham Dorofiejew, nie zważając na grożące im widoczne niebezpieczeństwo i na wielokrotne wezwania, ażeby wyszli z kaplicy, zagrzewani gorliwą Chrześciańską żądzą zachowania od ognia obrazu Zbawiciela, zostawali w niej do ostatniej chwili, dopóki z rzadką odwagą i poświęceniem się nie uratowali tego obrazu. Czyn ten godzien zastanowienia odbywał się w obecności Xięcia B. B. Dołhorukowa, sposobem następującym: wlaższy na drabinę, przystawioną do ołtarza, i spostrzegłszy, że ta bardzo była krótką dla dostania obrazu, szeregowy Trojanow w teyże chwili dostał się na gzems po rzeźbie ołtarza, z trudną do uwierzenia szybkością zdjął obraz, spuścił go zostawionemu na drabinie stolarzowi Dorofiejowi, potem znowu po rzeźbie spuściwszy się z gzemu, razem ze swym towarzyszem wyniósł z ognia drogi ciężar.

Po doprowadzeniu o tym chwalebnym czynie stolarza Dorofieja, a szczególnię szeregowego Trojanowa, do wiadomości Najjaśniejszego Cesarza, Jego Cesarska Mość Najłaskawiey rozkazać raczył: wydać im w nagrodę po trzysta rubli każdemu, a nadto, szeregowego Trojanowa przenieść do Gwardyi.

Xięże B. B. Dołhorukow zaświadcza także, że wysłana z Admiralicji na pierwsze zapotrzebowanie komenda, dla dopomagania przy ratowaniu rzeczy w cza-

вещей во время бывшего въ Зимнемъ Дворцѣ пожара, вездѣ отличалась особеннымъ усердіемъ и необыкновенною дѣятельностію, въ особенности при переносѣ изъ дворцовыхъ кладовыхъ всѣхъ золотыхъ и серебряныхъ сервизовъ, стоимость которыхъ простирается на нѣсколько милліоновъ рублей. Порученіе сіе исполнено было съ величайшимъ успѣхомъ и въ совершенномъ порядкѣ, такъ, что не смотря на множество мелкихъ вещей, изъ коихъ состоятъ сіи драгоценности, не только всѣ онѣ были спасены, но, къ удивленію, ничто не повреждено при переносѣ.

(С. II.)

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что до изданія положенія о запасахъ для обезпеченія народнаго продовольствія, состоявшагося 5 Іюля 1834 года, въ нѣкоторыхъ Губерніяхъ производился денежный на сей предметъ сборъ по 25 коп. съ души. За несрочный взносъ сего сбора, по силѣ Высочайшаго Манифеста 16 Мая 1811 года, взыскивалась та же самая пеня, какъ и за просрочку взноса податей, но въ означенномъ новомъ положеніи о запасахъ, на основаніи котораго, нынѣ во всѣхъ уже Губерніяхъ, вмѣстѣ съ хлѣбнымъ сборомъ на обезпеченіе продовольствія, установленъ и денежный сборъ по 10 коп. съ души, о пени за просрочку взноса, какъ хлѣба такъ и денегъ, ни чего не упомянуто. Въ разрѣшеніе встрѣтившихся въ нѣкоторыхъ Губерніяхъ о семъ вопросъ, Высочайше утвержденнымъ 16 Января 1836 года журналомъ бывшаго особаго Комитета по продовольственной части Отд. 1 ст. подъ лит. в.) постановлено между прочимъ: пополненіе недоимокъ по окладамъ и ссудамъ въ казенныхъ селеніяхъ, возложить на мірскія общества, предоставивъ имъ расчитываться съ неплательщиками по усмотрѣнію, а въ помѣщичьихъ, — на обязанность владѣльцевъ; за сими пени за несрочный взносъ денежной и хлѣбной на продовольствіе подати, не требовать. За тѣмъ при производствѣ дѣлъ встрѣтился другой вопросъ: слѣдуетъ ли на основаніи сего послѣдняго постановленія отменить пеню и за тѣ деньги, кои остаются по нынѣ въ недоимкѣ по прежнему сбору на обезпеченіе продовольствія, по 25 коп., или же взыскивать оную на прежнему основаніи? По сношеніи съ Г. Министромъ (Финансовъ), онъ Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ вносилъ по сему предмету представленіе въ Комитетъ Гг. Министровъ, и съ своей стороны полагалъ: какъ означеннымъ Высочайше утвержденнымъ журналомъ особаго Комитета, опредѣлено уже другая мѣра къ установленію и исполненію по сборамъ на обезпеченіе продовольствія недоимокъ, — въ существѣ своемъ болѣе дѣйствительная, нежели требованіе недоимокъ отъ самыхъ неплательщиковъ съ наложеніемъ пени, и въ семъ постановленіи Комитета не ограничено, чтобы сія мѣра простиралась не на всѣ недоимки, какія по то время на казенныхъ и частныхъ имѣніяхъ состояли, — то при взысканіи недоимокъ, оставшихся по прежнему сбору до изданія новаго положенія о запасахъ, надлежитъ слѣдовать вышеупомянутому правилу, въ журналѣ особаго Комитета постановленному. По положенію Комитета Гг. Министровъ 26 ч. минувшаго Октября, сіе заключеніе Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ удостоено Высочайшаго утвержденія. (Опубл. Пр. Сен. 16 Декабря 1837 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, при коемъ представилъ Правительствующему Сенату для завѣданія со стороны онаго распоряженій къ привведенію въ надлежащее исполненіе, доставленное къ нему Г. Военнымъ Министромъ въ копіи Высочайше утвержденное въ 30 день минувшаго Октября мнѣніе Государственнаго Совета, по предмету отпуска дровъ войскамъ въ лагерное время. Въ означенномъ мнѣніи Государственнаго Совета изображено: Государственный Советъ въ Соединенныхъ Департаментахъ, Военномъ и Государственной Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Военнаго Министра по предмету отпуска дровъ Генераламъ, Штабъ и Оберъ-Офицерамъ во время лагернаго расположенія войскъ, на что въ законахъ не существуетъ опредѣлительнаго правила, согласно заключенію Военнаго Совета и Военнаго Министра, основанному на соображеніяхъ и пользѣ уравнительнаго довольствія войскъ дровами, *положилъ*: въ дополненіе Свода Законовъ том. 4 книг. 2 Устава о Земскихъ повинностяхъ къ стат. 746 и 756 постановить слѣдующее дополненіе: Генераламъ, Штабъ и Оберъ-Офицерамъ Гвардейскихъ и Армейскихъ войскъ во время нахождения въ лагерѣ для приготовленія пищи, отпускать дрова на счетъ суммъ земскаго сбора сверхъ назначеннаго нижнимъ чинамъ количества на каждую кухню въ мѣсяцъ: однополецъ

сѣ былого въ Зимовомъ Паѣцѣ пожару, wszędzie się odznaczała szczególną gorliwością i niezwyčajną czynnością, nadewszystko w przenoszeniu ze składów pałacowych wszystkich złotych i srebrnych serwisów, których wartość do kilku milionów rubli wynosi. Zlecenie to było wypełnione z największym pośpiechem i w zupełnym porządku tak, że pomimo wielu drobnych rzeczy, z których się składają te kosztowne przedmioty, nie tylko że wszystkie zostały uratowane, ale ku podziwieniu, nic nie uszkodzono w przenoszeniu. (P.P.)

— Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, że przed wydaniem ustawy o zapasach dla zapewnienia publicznego opatrzenia w żywność, wydanej 5-go Czerwca 1834 roku, w niektórych Guberniach u-kuteczniono na ten przedmiot pobor po 25 kopiejek z duszy. Za nieopłatę w terminie tego poboru, na mocy Najwyższego Manifestu 16-go Maja 1811 roku, uzyskiwana była taż sama pena, jak za opłatę po terminie podatków, ale w pomienionej nowej ustawie o zapasach, na osnowie której, we wszystkich już teraz Guberniach, razem z poborem zbożowym na zabezpieczenie żywności, jest jeszcze ustanowiony i pobor pieniężny po 10 kopiejek z duszy, — o penie za uchybienie terminu względnie wnieśienia tak zboża, jako i pieniędzy, nic nie powiedziano. Na rozstrzygnięcie nastąych w niektórych Guberniach o tѣmъ zapytań, Najwyżey utwierdzonym 16-go Stycznia 1836 roku żurnalemъ былого особаго Комитета w części opatrzenia w żywność w Oddziale 1 art. pod literą c), między innemi postanowiono: wnieśienie zaległości zsypek lub pieniężnych wyznaczeń i pożyczek po wsiach skarbowych, włożyć na gminy, zostawiwszy im prowadzić rachunek z niepłacącymi podług uwagi, a we wsiach obywatelskich, — za obowiązek obywateli; a zatem peny za niewnieśienie w terminie pieniężnego i zbożowego na opatrzenie w żywność podatku po terminie, nie wymagać. Potѣm przy odbywaniu dzi-tań zaszło drugie zapytanie: czy na osnowie tego ostatniego postanowienia należy znieść penę i za te pieniądze, które dotychczas zostają w zaległości z uprzedniego poboru na zapewnienie żywności, po 25 kop., czyli też uzyskiwać ją na osnowie dotychczasowej? Za zniesieniem się z P. Ministrem Skarbu, P. Minister Spraw Wewnętrznych czynił w tѣy rzeczy przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów, i ze swej strony mniemał: Ponieważ pomienionym Najwyżey utwierdzonym żurnalemъ особаго Komitetu, podany już jest inny środek dla uchylenia i dopełnienia względnie poborów na zapewnienie żywności niedoimek, — w naturze swej skuteczniejszy, aniżeli żądanie zaległości od niepłacących z nałożeniem peny, i w tѣm postanowieniu Komitetu nie ograniczono, ażeby środek ten rozciągał się nie na wszystkie zaległości, jakie do czasu tego na majątkach skarbowych i prywatnych liczyły się, — a zatem przy uzyskaniu zaległości, pozostałych z uprzednich poborów do czasu wydania nowego o zapasach postanowienia, należy postępować podług wyżej wspomianego prawidła, w żurnale особаго Komitetu ustanowionego. Po nastąym postanowieniu Komitetu PP. Ministrów dnia 26 zeszłego Października, ten wniosek P. Ministra Spraw Wewnętrznych został Najwyżey utwierdzony. (Opubl. p. Rz. Senat 16-go Grud. 1837 r.)

— Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, przy którym przedstawił Rządzącemu Senatowi dla zalegających z jego strony rozporządzeń ku przyprowadzeniu do należytego wypełnienia, przysłane mu przez P. Ministra Woyny w kopii Najwyżey utwierdzonej 30-go zeszłego Października Opinię Rady Państwa, w rzeczy wydawania drow dla woysk w czasie ich obozowania. W pomienionej opinii Rady Państwa wyrażono: Rada Państwa na połączonych Departamentach, Woyny i Ekonomii Państwa i na Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Woyny względem wydawania drow Jenerałom Sztabs- i Ober-Oficerom w czasie obozowego rozłożenia woysk, na co w prawach niemasz pewnego prawidła, zgodnie z wnioskiem Rady Woyskowej i Ministra Woyny, o partym na zasadach i korzyści proporcjonalnego opatrzenia woysk drwami, *postanowiła*: na dopełnienie Połączenia Praw tomu 4 księgi 2 Ustawy o powinnościach ziemskich do artykułu 746 i 756 postanowić dopełnienie następujące: Jenerałom, Sztabs i Ober-Oficerom woysk Gwardyi i Armii w czasie znajdowania się w obozie dla przygotowania pokarmu, wydawać drwa na rachunek summ poboru ziemskiego, oprócz naznaczonej żołnierzom rang niższych ilości na każdą kompanię na miesiąc jednopolanowych po dwa arszyny, albo trypolanowych dziesięć dwie trzecie wierszków, kładąc Jenerałom i Sztabs-Oficerom każdemu po jednej Ober-Oficerom do kaźdey rotы i szwadronu, czyli ba-

ныхъ по два аршина, или трехъ поленныхъ десять двѣ трети вершка, полагая кухни Генераламъ и Штабъ-Офицерамъ каждому по одной, Оберъ-Офицерамъ въ каждую роту, Эскадронъ, или Артиллерійскую Батарею всѣмъ двѣ, а чинамъ находящимся при Штабахъ каждымъ двумя по одной кухни. На семь мѣнѣй написано: Его Императорское Величество воспользовавшееся мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта по предмету отпуска дровъ войскамъ въ лагерное время, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Подписалъ: *Председатель Государственнаго Совѣта, Графа Новосильцовъ*. 30 Октября 1837 года. (Оп. Прав. Сеп. 24 Окт. 1837 г.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 14-го Января.

Въ послѣднихъ мѣсяцахъ прошлаго года, Король облекчилъ нѣкоторымъ политическимъ преступникамъ заключенію, на которое они были осуждены. Къ числу ихъ принадлежитъ Совѣтникъ Регентства *Шуманъ*, который выпущенъ на волю, но ему запрещено жить въ столицѣ, также и Ротмистръ ф. Ш., которому назначенъ для жительства городъ Штаргардъ, гдѣ онъ на долгія будетъ подъ присмотромъ командующаго тамъ Генерала.

(G. C.)

А в с т р і я.

Вѣна, 18-го Января.

За нѣсколько дней скончалась супруга Оберъ-Гофмейстера Ея Велич. вдовствующей Императрицы, Графа *Вурмбранда*.

— Англійскій Консулъ изъ Букареста, *Г. Кольтонъ*, жившій здѣсь въ отпускъ, третьяго дня возвратился въ Валахію.

— Въ Славоніи со стороны Императорскаго Правительства для образованія юношества учреждены новыя, весьма сообразныя съ цѣлію, заведенія.

— Изъ Мальты за нѣсколько дней писали, что 3 Англійскихъ корабля получили приказаніе крейсировать около береговъ Сиріи, гдѣ, какъ слышно, дѣлаются большія воинскія приготовленія. Это приказаніе получила Англійскій Комендантъ тамошней стачіи изъ Константинополя отъ Лорда *Понсомби*. Эти корабли, говорятъ, немедленно отплыли.

Прага, 20-го Января.

Здѣсь говорятъ, что Офень по причинѣ наноснаго льда запрудившаго рѣку, совершенно затопленъ. Три уже дня и здѣсь идетъ сильный снѣгъ, такъ что стали трудны сообщенія, потому и почта приходитъ не во время. (A.P.S.Z.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 16-го Января.

Вчера въ 9 часовъ вечера, Король принималъ большую депутацію Палаты Депутатовъ, Президентъ коей *Г. Дюпенъ* поднесъ Его Велич. адресъ опредѣленной сею Палатой. Король отвѣчалъ въ слѣдующихъ словахъ: „Съ живѣйшимъ удовольствіемъ принимаю я этотъ адресъ. Почитаю себя счастливымъ, что у васъ нахожу тотъ же образъ мыслей, коихъ предшествующія Палаты дали мнѣ столь многія и моему сердцу всегда драгоценныя доказательства. Сіе торжественное изъявленіе, какъ вы справедливо замѣчаете, споспѣшествуетъ достохвальному подвигу, результату семилѣтнихъ усилій, сохраненію и ненарушимости нашихъ уложеній. Содѣйствіе, которое вы столь часто общаете моему правленію, облегчить ходъ дѣлъ, изгладить мало по малу слѣды политическихъ нашихъ несогласій и предоставить Франціи долго наслаждаться тѣмъ спокойствіемъ и благоденствіемъ, которыя составляютъ предметъ всѣхъ Моихъ желаній, и содѣйствіе къ утвержденію коихъ, составляетъ мое величайшее счастье.“

— Вчера въ Тюльери въ комнатахъ Герцога *Орлеанскаго* былъ большой балъ, который ИИ. Велич. удостоили своимъ присутствіемъ. — Король въ день Нового Года велѣлъ раздѣлить сумму 4800 франк. нуждающимся 121 Юдѣскимъ кавалерамъ. — Князь *Таллейранъ* почти ежедневно два или три часа проводитъ въ Тюльери, куда носятъ его въ креслахъ двое служителей.

— Съ Испанскихъ границъ нѣтъ никакихъ сегодня новѣйшихъ извѣстій.

— Съ 1829 г. въ Парижѣ нѣкогда не было такихъ жестокихъ морозовъ, какъ въ нынѣшнюю зиму. Самая суровая зима была въ 1709 когда термометръ показывалъ 17 град. ниже нуля, въ 1789, 18 град., въ 1817, 14 град. и въ 1829. доходило до 15 град.

17-го Января.

Палата Перовъ по разсмотрѣніи въ отдѣленіи предложеннаго ей проекта закона, имѣла сегодня краткое временное публичное засѣданіе, въ которомъ

теяи Артыллеріи всѣмъ двѣ, а урѣдникомъ при Штабѣ находящимъ себѣ каждымъ двумъ по одной кухни. На той opinii написано: Jego CESARSKA MOŚĆ nastąpiła opinia na Ogólnémъ Zebraniu Rady Państwa względemъ wydawania drowъ wojskomъ w czasie obozowania, Naywyżey utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. *Prezydentъ Rady Państwa Hrabia Nowosilcow*. 30-go Października 1837 roku. (Opubl. przez Rz. Senat 24-go Grudnia 1837 roku).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, 14-go Stycznia.

W ostatnichъ miesiącachъ roku upłynionego, ufałskawiłъ Królъ pewną liczbę więźniówъ politycznychъ zwolnieniemъ aresztu, któremu ulegali. Do tej liczby należałъ Radca Regencyjny *Schumann*, który uzyskałъ swą wolność, ale pobytъ wъ stolicy jestъ mu zabroniony; podobnie i Rotmistrzъ v. S..., któremu wskazano na mieszkanie miasto Stargard, gdzie pod dozoremъ dowódcy tamъ Jenerala zostawać będzie. (G. C.)

A u s t r i a.

Wiedeń, 18-go Stycznia.

Przedъ kilką dniami umarła tu Małżonka Wielkiego Mistra Dworu Cesarzowej, wdowy, Hrabina *Wurmbrand*.

— Konsulъ Angielski zъ Bukarestu, *P. Colquhoun*, który się znajdowałъ tu na urlopie, przedsięwziąłъ zawczora podróżъ zъ powrotemъ do Włoczechyżny.

— W Sławonii ze strony Rządu Cesarzowskiego urządzone zostały, nowe, bardzo stosowne zakłady do podniesienia oświaty młodzieży.

— Zъ Malty otrzymano wiadomośćъ przedъ kilką dniami, że trzy okręty Angielskie otrzymały rozkazъ, kazać u brzegówъ Syrii, gdzie, jakъ słychać, czynią się wielkie przygotowania wojskowe. Rozkazъ tenъ posłano zъ Konstantynopola Angielskiemu dowódcy tamiecznego stanowiska od Lorda *Ponsomby*. Okręty te miały jużъ wyjśćъ podъ żagle.

Praga, 20 Stycznia.

Mówią tu, że Buda zъ powodu zaparcia się tamъ kry, całkiemъ zalana została wodą. Od trzechъ dni wypadło tu niezmiernie mnóstwo sniegu, takъ, że komunikacye bardzo zostały utrudzone, dla czego i poczta nieregularnie przychodzi. (A.P.S.Z.)

F r a n c y a.

Paryżъ, dnia 16 Stycznia.

Wczora o godzinie 9 wieczoremъ, Królъ przyjąłъ wielką deputacyę Izby Deputowanychъ i Президентъ jejъ *P. Dupin* złożyłъ J. Kr. Mości uchwalony przezъ Izbęъ address, na który Królъ odpowiedziałъ wъ następujący sposóbъ: „Zъ żywymъ ukontentowaniem przyjmuję tenъ address. Uważamъ się za szczęśliwego, że wъ Wpachъ znajduję tenъ samъ sposóbъ myślenia, jakiego mi takъ wielkie i zawsze drogie dla serca mego, dały dowody, poprzedzające Izby. Uroczyste to oświadczenie, jakъ słusznie Wpanie postrzegacie, użyczy nowy mocy temu sławnemu dziełu, wypadkomъ siedmio letnichъ usiłowań, utrzymaniu i całości naszychъ instytucy. Dopomaganie, które Wpanie takъ często obiecywaliście Rządowi memu, ułatwi jego postępъ, coraz więcej zagładsz będzie ślady naszychъ politycznychъ niezgod i zaręczy dla Francyi długie używanie tejъ spokojności i pomyślności, które sąъ przedmiotemъ wszystkichъ moichъ życzeń, a których zabezpieczenie, stanowić będzie największe moje szczęście.“

— Wczora wъ Tuilleryachъ wъ pokojachъ Xięcia *Orleańskiego* byłъ wielki bal, który uszczęśliwiłъ takъżъ swą obecnością Królestwo Ichъ Mość. — Królъ wъ dzień Nowego Roku rozdać kazałъ 4800 fr. dla 121 potrzebującychъ wsparcia kawalerówъ Lipcowychъ. — Xiąże *Talleyrand* co dzień prawie dwie albo trzy godziny przepędza wъ Tuilleryachъ, dokądъ bywa noszony przezъ dwóchъ służącychъ wъ krześle.

— Odъ granicъ Hiszpanii niema dzisiaj żadnychъ nowychъ wiadomości.

— Odъ roku 1829 wъ Paryżu nigdy nie panowały takъ wielkie mrozy, jakъ tegorocznejъ zimy. Najmroźniejsze zimy były wъ roku 1709, kiedy termometrъ spadałъ na 17 stop. podъ zero, wъ roku 1789 było na 18 stop. wъ roku 1817 na 14 stop. i wъ roku 1829, kiedy bywało po 15 stop.

Dnia 17.

Izba Parówъ po rozstrzygnięciu przedłożonychъ projektówъ do prawa wъ biurze, odbyła krótkie publiczne posiedzenie, na którymъ Hrabia *Siméon* miałъ mowę

Графъ *Симеонъ* произнесъ рѣчь въ воспоминаніе о Маркизѣ *Марбуа* и Гр. *Филиппъ Сегуръ* о Графѣ *Матѣ Дома*.

— Правительство опубликовало сегодня слѣдующую телегр. депешу: „*Байонна 12 Января*. (Изъ Тура по почтѣ). *Эспартеро* 29 ч. пр. м. прибылъ въ Уна, гдѣ узналъ, что Карлистская экспедиція, остановлена въ долину Мена. Онъ отправилъ Генерала *Латре*, чтобы онъ принялъ команду надъ 17 баталіонами собранными при *Вилларкайо* и потомъ преслѣдовалъ экспедицію и отразилъ ее къ *Бискай*. Самъ *Эспартеро* возвратился потомъ въ *Миранду*, гдѣ онъ находился еще 2-го ч., отдавъ 4 баталіона, которые должны присоединиться къ Генералу *Улибарри* въ *Гаро* и совокупно съ нимъ преслѣдовать *Базиліо Гарсія*. Последній 5-го ч. соединился съ частью корпуса *Кабреры*, командуемою *Кабанерою* и преслѣ съ сообщеніемъ съ *Мадритомъ*, почему симъ путемъ съ 2 ч. ни одинъ курьеръ не прибылъ изъ столицы.“

18-го Января.

Вчера предсѣдательствовалъ Король въ Министерскомъ Советѣ. Вечеромъ былъ балъ въ *Тюильери*.

— Отдѣленія Палаты Депутатовъ образованы вчера вновь слѣдующимъ образомъ: 1-ое отдѣленіе: Г. *Дюшатель*, Президентъ; Г. *Шазе*, Секретарь; 2-ое отдѣленіе: Г. *Тьеръ* Президентъ; Г. *Омонъ-Тьевиль*, Секретарь; 3-ое отдѣленіе: Г. *Тестъ* Президентъ; Гр. *Шамлатре* Секретарь; 4-ое отдѣленіе: Гр. *Дефитъ* Президентъ; Г. *Бержеръ* Секретарь; 5-ое отдѣленіе: Г. *Пасси*, Президентъ; Г. *Маллевиля*, Секретарь; 6-ое отдѣленіе: Г. *Дебеллеймъ*, Президентъ; Г. А. *Гуанъ*, Секретарь; 7-ое отдѣленіе: Г. *Дюфоръ* Президентъ; Г. *Демонъ*, Секретарь; 8-ое отдѣленіе: Г. *Гизо*, Президентъ; Виконтъ *Лемерсье*, Секретарь; 9-ое отдѣленіе: Г. *Персиль*, Президентъ; Г. *Дюко*, Секретарь. — Изъ сихъ 18 наименованій 10, именно: Гг. *Тьеръ*, *Тестъ*, *Дефитъ*, *Пасси*, *Дюфоръ*, *Омонъ-Тьевиль*, *Бержеръ*, *Маллевиля*, *Гуанъ* и *Дюко* принадлежатъ къ лѣвому центру и лѣвой сторонѣ а 8 къ Министерской партіи и правому центру.

— Г. *Берлингері* 11 лѣтъ исправлявшій должность Министра Резидента Великаго Герцога Тосканскаго въ Парижѣ, скончался вчера на 76-мъ году жизни.

— Пишутъ изъ *Байонны* отъ 14 ч.: „Депеша Лорда *Джонъ Гай*, Командира Англійской морской силы при *Пассажскомъ* портѣ, уведомляетъ, что 10 орудій, 32 канонера и 3 арт. офицера выступили на берегъ въ семь портѣ. Депеша, полученная здѣшнимъ Англійскимъ Консуломъ изъ *Мадрита* къ Лорду *Джонъ Гай*, тотчасъ отправлены къ нему съ нарочнымъ. Увѣряютъ, что они касаются Англійскаго вспомогательнаго легіона. Фрегаты и транспортные корабли, которыми предписано взять остатки онаго, за тѣсною въ *Пассажскомъ* портѣ, отправились въ *Сантандеръ*. Корабли сѣи предъ отходомъ оставили много сукна, которое назначено для обмундировки легіона до его отплытія.“

— Въ письмѣ изъ *Логронья* отъ 9 ч. содержится: „Экспедиція подъ начальствомъ *Базиліо Гарсія*, присоединивъ къ себѣ нѣкоторые отряды корпуса *Кабреры*, обратилась къ долину *Тага*. Вообще она состоитъ изъ 5,000 чел. Эскадроны подъ начальствомъ *Леонъ-эль-Конде* и баталіоны командуемые *Улибарри*, соединились 5-го ч. близъ *Калагаюдъ* съ дивизією Генерала *Санъ-Мигуэля* и онъ принялъ начальство надъ симъ войскомъ состоящимъ почти изъ 8,000 чел. Карлистская экспедиція обогнала его только на 10 часовъ. *Мартинъ Сурбано* съ 4 баталіонами, 1 эскадр. и 2 пол. орудіями вышелъ въ направленіи къ *Соріи*. Ему приказано отрезать Карлистовъ отъ *Тага*, или если въ томъ не успеетъ подкрѣпить дивизією *Санъ-Мигуэля*. *Эспартеро* находится въ *Мирандѣ*. Холодъ такъ жестокъ, что Карлисты не смѣютъ выступить изъ *Менской долины*; по той же причинѣ наша войска стоятъ въ *Вилларкайо*, *Миранда*, *Бривіеска* и въ другихъ окрестностяхъ.“

— Вчера распространился здѣсь слухъ, что новый Испанскій Посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ Маркизъ *Эспежа*, на пути сюда, попался Карлистамъ. Письма изъ *Мадрита* отъ 8 ч. подтверждаютъ сіе извѣстіе и уведомляютъ, что Маркизъ задержанъ въ *Гуадалаксарѣ*.

— По письмамъ изъ *Мадрита*, Карлисты вооружили въ *Валенці* большое транспортное судно, въ видѣ военнаго корабля, снабдивъ оный орудіемъ и экипажемъ изъ 40 чел. Корабль сей съ помощію двухъ шлюпокъ взялъ уже 3 Испанскихъ купеческихъ судна, нагруженныхъ жизненными припасами и сухими плодами и назначенныхъ въ де лосъ *Альфакесъ*. — Главная квартира *Донъ-Карлоса* все еще въ *Льодіо*, небольшою *Бискайскаю* деревнѣ, въ которой 500 жителей.“

(A.P.S.Z.)

посвященную памяти *Margrabiego Marbois*, а *Hrabia Filip Ségur* *Hrabiego Mathieu Dumas*.

— Рząd ogłosił dzisiaj następującą depeszę telegraficzną: „*Bayonna 12 Stycznia*. (z *Tours* przez pocztę.) *Esparterro* d. 29 z. m. przybył do *Una*, gdzie się dowiedział, że wyprawa *Karolistowska* zatrzymana została na dolinie *Mena*. Wysłał on *Jenerała Latre* dla objęcia dowództwa nad 17 batalionami, które zgromadzone były pod *Villarcayo* i ścigania potem wyprawy, ażeby cofnąć ją do *Biskai*. Sam *Esparterro* powrócił potem do *Miranda*, gdzie się jeszcze znajdował d. 2, po oddzieleniu 4 batalionów, które powinny były przyłączyć się do *Jenerała Ulibarri*, w *Harro* i wspólnie z nim ścigać *Jenerała Garcia*. Ostatni d. 5 złączył się w *Ariza* z częścią korpusu *Kabrery*, dowodzoną przez *Cabanera*, i przeciął komunikację z *Madrytem*, dla której to przyczyny drogą tą od d. 2 żaden goniec ze wspomnianej stolicy nie przybył.“

Dnia 18.

Wczora przewodniczył Król na Radzie Ministerjalnej. Wieczoremъ był bal w *Tuilleryach*.

— Biura Izby Deputowanych wczora urządzone zostały w następujący sposób: 1-sze biuro: P. *Duchatel* Prezydent; P. *Chazot* Sekretarz; 2-e biuro: P. *Thiers* Prezydent; P. *Aumont-Thieville*, Sekretarz; 3-e biuro: P. *Teste* Prezydent, *Hrabia Champlatreux* Sekretarz; 4-te biuro: *Hrabia Defitte* Prezydent; P. *Berger* Sekretarz; 5-te biuro: P. *Passy* Prezydent; P. *Malleville* Sekretarz; 6-te biuro: P. *Debelleye* Prezydent; P. A. *Gouin* Sekretarz; 7-me biuro: P. *Dufaure* Prezydent; P. *Demonts* Sekretarz; 8-me biuro: P. *Guizot* Prezydent; *Wice-Hrabia Lemercier* Sekretarz; 9-te biuro: P. *Persil* Prezydent; P. *Ducos* Sekretarz. — Z tych 18 mianowań, 10, mianowicie PP. *Thiers*, *Teste*, *Defitte*, *Passy*, *Dufaure*, *Aumont-Thieville*, *Berger*, *Malleville*, *Gouin* i *Ducos* należą do lewego śródka i lewej strony, a 8 do strony Ministerjalnej i prawego śródka.

— P. *Berlinghieri*, który przez lat 11 był w obowiązku Ministra Rezydenta Wielkiego Xięcia *Toskanii* w *Paryżu*, umarł wczora w 76 roku życia.

— Donoszą z *Bayonny* pod d. 14: „Depesza Lorda *John Hay*, dowódcy *Angielskiej* marynarki przed portem *Passage*, donosi, że 10 dział, 32 kanonierów i 3 oficerów artylleryi, wyładowało w tym porcie. Depesze, które tutejszy *Konsul Angielski* otrzymał z *Madrytu* do Lorda *John Hay*, niezwłocznie postane mu zostały przez umyślnego. Zapewniają, że się one ściągają do *angielskiej* legii posilkowej. *Fregaty* i statki przewozowe, którym polecono wziąć na pokład resztę tej legii, z przyczyny przepiętności portu *Passages*, udały się do *Santander*. Przed odplynięciem, okręty wyładowały wielką ilość sукна, które ma być użyte na oporządzenie legii przed jej odjazdem.“

— List z *Logronjo* pod d. 9 donosi: „Wyprawa pod dowództwem *Basilio Garcia*, ściągawszy do siebie kilka oddziałów korpusu *Kabrery*, udała się ku dolinie *Tagu*. W ogólności składa się ona blisko z 5,000 ludzi. Szwadrony pod dowództwem *Leon-el-Condé* i bataliony pod wodzą *Ulibarri*, złączyły się d. 5 pod *Calatayud* z dywizją *Jenerała San-Miguel*, i ten objął dowództwo tego korpusu, składającego się blisko z 8,000 ludzi. Wyprawa *Karolistowska* wyprzedziła tylko o dziesięć godzin. *Marcin Zurbono* na czele 4 batalionów, 1 szwadronu i 2 dział połowych wyszedł w kierunku na *Sorio*. Ma on rozkaz odcięcia *Karolistów* od *Tagu*, albo w przypadku, jeśli można będzie, wzmocnienia dywizji *San-Miguela*. *Esparterro* znajduje się w *Miranda*. *Zimno* jest tak mocne, że *Karoliści* nie odważają się wyyść z doliny *Mena*; dla teyże przyczyny nasze woyska pozostają w *Villarcayo*, *Miranda*, *Briviesca* i innych stanowiskach.“

— Zawczora rozbiegła się tu pogłoska, że nowy poseł *Hiszpański* przy tutejszym dworze, *Margrabia Espeja*, jadąc do *Paryża*, wpadł w ręce *Karolistów*. Listy z *Madrytu* pod d. 8 potwierdzają tę wiadomość i donoszą, że *Margrabia* uwięziony został w *Guadalaxara*.

— Podług listów z *Madrytu*, *Karoliści* uzbrowili w *Walencyi* wielki statek na stopę okrętu wojennego i opatrzyli w działa i osadę ze 40 ludzi. Okręt ten, z pomocą dwóch szalup, zabrał już 3 *Hiszpańskie* kupieckie okręty, które były naładowane zapasami żywności i suchymi owocami i przeznaczone do portu de *los Alfaques*. — Główna kwatera *Don Carlosa* jest jeszcze w *Llodio*, niewielkiej wsi *Biskajskiej*, mającej około 500 mieszkańców. (A.P.S.Z.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, 16-го Января.

Королеву послѣ завтра изъ Виндзора обратно сюда ожидаютъ. — Вчера и сегодня въ иностранномъ департаментѣ происходилъ кабинетный совѣтъ, въ которомъ участвовали все Министры.

— Утверждаютъ, что Министры, приведенные въ затрудненіе возстаніемъ въ Канадѣ, обратились къ Герцогу *Веллингтону*, прося у него совѣта на счетъ должныхъ военныхъ мѣръ, и что Герцогъ охотно согласился, объявить ему свои виды: „Я слуга отечества“, отвѣчалъ *Лордъ Веллингтонъ*, „и если въ чѣмъ могу совѣтовать или помогать, ни въ чѣмъ никогда не откажу моей Королевы.“

— Сегодняшняя придворная газета, содержитъ все неожиданное увѣдомленіе, что *Графъ Дургамъ* наименованъ Генераль-Губернаторомъ и Генераль-Намѣстникомъ всехъ владѣній Ея Велич. на твердой землѣ Сѣверной Америки а равно комиссаромъ къ разрѣшенію важнѣйшихъ касающихся Верхней и Нижней провинцій, дѣлъ.

— *Morning Post* увѣдомляетъ, что даже въ самой Англійи набираютъ людей для мятежниковъ въ Канадѣ, и что некоторое число иностранныхъ выходцевъ и другихъ людей, подъ командою Французскихъ Офицеровъ отправились въ Гавръ, чтобы отплыть въ Соединенные Штаты въ намѣреніи поспѣшить оттуда моремъ въ лагерь мятежниковъ; а также будто извѣстно, что въ Бирмингамѣ приготовлено значительное количество орудій которыя также будутъ отправлены для Канадійскихъ мятежниковъ изъ Лондона и Ливерпуля, въ одинъ изъ портовъ Соединенныхъ Штатовъ, для доставленія оттуда въ мятежническія колоніи.

— Полковникъ *Чесней*, извѣстный по своей Евфратской экспедиціи, бесѣдовалъ вчера съ *Лордомъ Мельбурномъ*. Говорятъ, что Правительство предполагаетъ вторую экспедицію въ Евфратъ.

— *Графъ Эдмондъ* въ субботу, на 37 году жизни здѣсь въ Лондонѣ скончался. Онъ былъ во время Министрства *Торіевъ* болѣе 25 лѣтъ *Лордомъ Канцлеромъ* Англійи, а до смерти главнымъ попечителемъ Оксфордскаго Университета. — Войско также въ послѣднихъ дняхъ лишилось одного изъ отличнѣйшихъ Офицеровъ, *Генераля-Маіора Сиръ А. Норкотта*.

— Въ приходѣ Кроскомбе близъ Вельса появилась холера и заболѣло уже ею 16 человекъ.

— Въ субботу переводили чрезъ городъ Галифаксъ въ Сутгамптонъ множество лошадей, купленныхъ *Капитаномъ А. Форбесомъ* въ Англійи, для *Донъ-Карлоса*, откуда они на корабляхъ будутъ отправлены въ Испанію.

17-го Января.

Ея Велич. Королева и Герцогиня *Кентская*, вчера прибыли изъ Виндзора въ новый дворець. По полудни Королева давала аудіенціи *Лордамъ Конингсгаму и Мельбурну*.

— Сегодня, когда опять собралась Нижняя Палата, *Лордъ Д. Русселъ* прочиталъ отвѣтъ Королевы на поднесенный Ей Нижнею Палатою адресъ. Ея Величество благодарила за помощь, обещанную Палатою противъ Канадійскаго возмущенія. Потомъ Министръ просилъ позволенія ввести объявленный имъ въ прошломъ засѣданіи билль о временномъ правленіи въ Канадѣ. При отходѣ почты онъ еще не кончилъ своей рѣчи.

— *Лордъ Дургамъ* занимался сегодня съ *Генераль-Адъютантомъ* и военнымъ Секретаремъ главнначальствующаго надъ арміею, въ колоніальномъ департаментѣ.

— Какъ новое открытіе показываютъ машину для отопленія, изобрѣтенную садовникомъ въ *Гаммерсмитѣ* для нагрѣванія оранжерей. Она имѣетъ видъ обыкновеннаго самовара, удобно переносится съ мѣста на мѣсто, не дѣлаетъ чаду и не издаетъ никакого непріятнаго запаха, можетъ быть употреблена въ дорожныхъ экипажахъ и, всѣмъ приборомъ, по словамъ изобрѣтателя, можетъ распоряджати шестилѣтній мальчикъ; температуру легко возвышать и по желанію понижать. Изобрѣтатель обѣщаетъ отапливать комнату въ 12 квадратныхъ футовъ въ теченіе 30 часовъ за шесть пенсовъ (5 сер. гр.) Матеріалъ для отопленія печки достать можно во всякой землѣ, но до сихъ поръ онъ составляетъ тайну. За патентъ, говорить, предлагаютъ изобрѣтателю 50,000 ф. с. *) (*A.P.S.Z.*)

Г Е Р М А Н І Я.

Гамбургъ, 13-го Января.

Въ *Börsenhalle* сказано: „Сегодня сообщаемъ воз-

*) Извѣстно, что въ Берлинѣ нѣсколько уже лѣтъ введены такъ называемыя посѣщныя печи, которыя нагрѣваются спиртомъ и доставляютъ при небольшихъ издержкахъ, хотя на короткое время, умѣренную теплоту.

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, дня 16-го Января.

Крѣпость *Мосъ* поутру зъ *Windsor* зъ поворотомъ ту jest oczekiwana. — Вечора и дзиса въ выдзяле справъ *Zewnętrzných* odbywała się Rada Gabinetowa, na której się znaydowali wszyscy Ministrowie.

— Zapewniają, że Ministrowie w przykrém znalazłszy się położeniu, z przyczyny powstania w Kanadzie, udali się do *Xięcia Wellingtona*, dla zasiągnięcia porady względem przedsięwzięcia potrzebnych środków wojennych, i że *Xiąże* nie wzbronil się wesprzeć ich swoimъ zdaniem. „Jestem слуга Państwa,“ odpowiedział *Lord Wellington*, „i co tylko mogę radą, albo pomocą, wszystko jest na usługę mojej Królowey.“

— Dzisiejsza gazeta Dworu zawiera zupełnie niespodziewane doniesienie, że *Hrabia Durham* mianowany został Jeneralnym Gubernatorem i Jeneralnym Namiestnikiem wszystkich posiadłości Królowey na stałymъ lądzie Ameryki-Północney, a razem Komissarzem do rozwiązania ważniejszychъ interessów, tyczących się prowincyy Wyższej i Niższej Kanady.

— *Morning-Post* donosi, że w samey nawet Anglii robią się zaciągi dla buntowników w Kanadzie, i że pewna liczba wychodniów zagranicznych i innych ludzi, pod dowództwem oficerów Francuzkich, udała się do *Hawru*, dla płynienia do Stanów Zjednoczonych, w zamiarze pośpieszyć stamtąd przez morze do obozu buntowników; również ma wiedzieć, że znaczna ilość broni przygotowana została w *Birmingham* i podobnież wysłana dla buntowników *Kanadyjskich* z *Londynu* i *Liverpool* do jednego z portów Stanów Zjednoczonych, ażeby stamtąd przesłać do zbuntowanych Kolonij.

— *Półkownik Chesney*, znajomy ze swej wyprawy na *Eufracie*, miał wieczora rozmowę z *Lordem Melbourne*. Mówią, że Rząd zamierza drugą wyprawę na *Eufracie*.

— *Hrabia Eldon*, w sobotę tu w *Londynie* zakończył życie, mając 87 lat wieku. Był on za *Ministryów Torysów* więcey jak przez 25 lat *Lordem Kanclerzem* Anglii, i aż do śmierci głównym *Kuratorem* *Uniwersytetu Oxfordzkiego*. — Woysko nasze w ostatnichъ dniachъ również straciło jednego ze znakomitszychъ oficerów, *Jenerał-Majora Sir A. Norcott*.

— W parafii *Croscombe*, nie daleko *Wells*, okazała się cholera, i już zachorowało na nią 16 osób.

— W sobotę przepędzano przez miasto *Halifax* do *Southampton* wielką liczbę pięknychъ kóni, które *Kapitan Alexander Forbes* zakupił w *Anglii* dla *Don Carlosa*; zkąd wysłane będą na okrętachъ do *Hiszpanii*.

Dnia 17-go.

Крѣпость и *Xiężna Kent* przybyły wieczora z *Windsor* do nowego pałacu. Po południu Krѣпость dawала аудыенцы *Lordom Conyngham* i *Melbourne*.

— Gdy dzisiaj wieczoremъ Izba Niższa znowu się zgromadziła, *Lord J. Russel* przeczytałъ odpowiedź Krѣпolesty, na podany Jey przez Izbę Niższą adresъ; Krѣпolesty dziękowała Izbie za pomoc, którą oświadczyła przeciwko powstaniu *Kanadyjskiemu*. Potém Minister просилъ дозволениіе внесенія оświadczoneго на poprzedzającymъ posiedzeniu биллу, względemъ tymczasowego zarządu *Kanady*. Przy odejściu poczty, mowa jego nie była jeszcze skończoną.

— *Lord Durham* pracował dzisiaj z *Jeneralnym Adъutantem* i *Sekretarzem* wojskowymъ *Wodza* naczelnego w wydziale *Osad*.

— Jako całkiem nowe odkrycia pokazują teraz wynalezioną przez inżyniera w *Hammersmith* machinę do opalania oранжерей. Ma ona kształtъ zwyczajnego samowaru, może byдъ przenoszona wygodnie z jednego miejsca na drugie, nie wydaje żadnego dymu i żadnego nieprzyjemnego zapachu, może byдъ zastosowana do pojazdówъ podróжныхъ i cały apparatus, podługъ powiadań wynalazcy, może byдъ kierowany przez sześciolatek dziecięcy; temperatura łatwo może byдъ podniesioną albo zniżoną podługъ upodobania. Wynalazca obowiązuje się za 6 pens (5 sr. gr.) ogrzać pokój, mający 12 stóp kwadr. na trzydzieści godzin. Матеріалъ palny łatwo mieć można we wszystkichъ krajachъ; jednakъ dotądъ jeszcze wynalazekъ ten jestъ tajemnicą. За патентъ дają jużъ podobно wynalazcy 50,000 funt. szterlingów. *) (*A.P.S.Z.*)

N I E M C Y.

Hamburg, 13 Stycznia.

W *Börsenhalle* czytamy: „Czyniemy dzisiaj wezwa-

*) W *Berlinie* są jużъ od kilku latъ w użyciu, takъ nazwane pędkie piece, które ogrzewają się spirytusemъ i dają umiarkowane, chociaż nie długo trwałe ciepło, przy dość oszczędnymъ koszcie.

званіе собраннаго въ Кельнѣ комитета для празднованія двадцати-пятилѣтія освобожденія Германіи отъ чуждаго владычества, именно 3 Февраля, когда Король Прусскій 1813 призвалъ свой народъ къ освобожденію отечества. Здѣшнее Ганзейское общество (исключительно составленное изъ участвовавшихъ въ походахъ 1813 и 1815) воодушевленное тѣми же чувствованіями, какъ слышно, съ нѣкотораго уже времени приняло тоже намѣреніе и назначило праздника, для которыхъ воззваніе и программа скоро будутъ объявлены, на 18-ое Марта, въ тотъ день, когда въ первый разъ въ Гамбургѣ поданъ сигналъ ко всеобщему вооруженію и устроень Ганзейскій легіонъ. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 18-го Января.

Къ концу года въ нашей арміи считался 1 Фельдмаршалъ, Принцъ *Оранскій*; 1 Генераль-Полковникъ Принцъ *Фридрихъ* Нидерландскій; 3 Генерала отъ Инфантеріи и между ними Баронъ *Шассе*; 16 Генераль-Лейтенантовъ, и между ними Герцогъ Бергардъ *Саксен-Веймарскій*; 40 Генераль-Маіоровъ; 38 Полковниковъ; между коими оба старшіе сына Принца *Оранскаго*; 18 Подполковниковъ; 76 Маіоровъ; 254 Капитана, 523 Поручиковъ первой и 387 второй степени. Кавалерія имѣетъ 2 Генераль-Маіоровъ, 6 Полковниковъ, 14 Подполковниковъ, 16 Маіоровъ, 69 Ротмистровъ, 80 Лейтенантовъ перв. и 45 второй степени тяжелой кавалеріи и 34 Лейтенанта легкихъ драгуновъ. Въ Королевскомъ Штабѣ считается 3 Маіора, 5 Капитановъ, 5 Лейтенантовъ первой и 8 второй степени. Въ артиллеріи 1 Генераль, Принцъ *Фридрихъ* Нидерландскій; 1 Генераль-Лейтенантъ, 5 Генераль-Маіоровъ, 7 Полковниковъ, 10 Подполковниковъ, 17 Маіоровъ, 57 Капитановъ перваго и 28 втораго ранга, 140 первой и 102 второй степени Лейтенантовъ. Въ инженерномъ корпусѣ 1 Генераль-Лейтенантъ, 2 Генераль-Маіора, 4 Полковника, 6 Подполковниковъ, 8 Маіоровъ, 29 первой, 12 второй степени Капитановъ, 35 первой и 34 второй степени Лейтенантовъ. Наше войско въ Восточной Индіи имѣетъ въ пѣхотѣ 3 Полковника, 9 Подполковниковъ, 22 Маіора, 100 Капитановъ, 129 перв. и 197 второй степ. Лейтенантовъ. Сверхъ того изъ тамошнихъ уроженцевъ 3 Капитана и 31 Лейтенантъ 2-й степени. По кавалеріи 1 Полковникъ, 3 Маіора, 9 Ротмистровъ, 10 первой и 18 второй степ. Лейтенантовъ. По артиллеріи 1 Директоръ-Полковникъ, 2 Подполковника, 4 Маіора, 12 Капитановъ, 22 перв. и 23 втор. степени Лейтенантовъ. Корпусъ Инженеровъ и Саперовъ считается 1 Директоръ-Полковника, 1 Подполковника, 1 Маіоръ, 9 Капитановъ, 9 Лейтенантовъ первой и 11 второй степени. Въ Вестиндіи наше войско заключаетъ въ себѣ 1 Генераль-Маіора, 1 Подполковника, 1 Маіора, 2 Капитанъ Квартирмейстеровъ, 5 Капитановъ, 6 Лейтенантовъ перв. и 16 втор. степ. Артиллерія: 1 Капитанъ, 2 перв. и 4 втор. степ. Лейтенанта. (A.P.S.Z.)

БЕЛГІЯ.

Брюссель, 20-го Января.

Наши войска начинаютъ уже оставлять Княжество Люксембургское и скоро опять будетъ водворенъ прежній порядокъ въ нашихъ гарнизонахъ.

— Многіе частные люди пріобрѣли по купкѣ небольшую церковь Св. Магдалины, чтобы пожертвовать оную Редemptористамъ, которые теперь занимаются миссіею.

— Третьяго дня во многихъ домахъ не было гасоваго освѣщенія: потому, что гасовыя трубы замерзли. (A.P.S.Z.)

ИТАЛІЯ.

Неаполь, 4-го Января.

Съ ужасомъ мы получили извѣстіе, что холера вновь появилась въ нѣкоторыхъ мѣстахъ провинціи Калабріи, какъ то въ Катандаро, Пиццо и другихъ окрестностяхъ и въ сихъ мѣстахъ будто уже похитила многія жертвы. Здѣсь опасаются, чтобы въ тѣхъ мѣстахъ опять не возобновились тѣ примѣры варварства, предрасудковъ и жестокости, которые въ прошломъ году опустошали Сицилію и слѣды коихъ показались даже здѣсь въ столицѣ.

— Вчера наконецъ прибылъ сюда изъ Сициліи первый Швейцарскій полкъ, котораго такъ долго ждали, и этотъ случай достаточно опровергаетъ распространеныя здѣсь слухи, будто состояніе сего острова опасно и что тамъ порядокъ совершенно нарушенъ.

— Письма изъ Мессины отъ 23 Декабря сообщаютъ печальныя извѣстія изъ Леванта о многихъ и значительныхъ кораблекрушеніяхъ на тамошнихъ берегахъ и въ Черномъ морѣ, отъ бурь бывшихъ въ концѣ Ноября. Также и въ Мессинѣ дулъ нѣсколько дней при холодной погодѣ, сильный юго-запад-

не od Komitetu zgrupowanego w Kolonii na obchod 25-letniej rocznicy uwolnienia Niemiec od obcego wladztwa, mianowicie na dzien 3 Lutego, w którym Król Pruski 1813-go wezwał ludy swoje do obrony oycyzny. Słuchać, że tutejsze Zgrupowanie Hanzeatyczne (wyłącznie składające się z tych, co mieli udział w wyprawach 1813 i 1815), które ożywione jest podobnymi uczuciami, od niejakiego czasu również powzięło zamiar, i nazaczyło obchod, którego ogłoszone bydź ma i programma, na 18 Marca, jako dzień, w którym naprzód w Hamburgu dane było hasło uzbrojenia narodowego i urządzony legion Hanzeatyczny. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Haga, dnia 18 Stycznia.

W końcu zeszłego roku, wojsko nasze liczyło 1 Feldmarszałka, Xięcia *Oranii*; 1 Jeneralnego Półkownika, Xięcia *Fryderyka* Niderlandzkiego; 3 Jenerałów piechoty, w liczbie których Baron *Chassé*; 16-tu Jenerał-Poruczników, pomiędzy którymi Xiąże *Bernhard* Sasko-Wejmarski; 40 Jenerał-Majorów; 38 Półkowników, pomiędzy którymi dwaj starsi synowie Xięcia *Oranii*; 18 Podpółkowników; 76 Majorów; 254 Kapitanów; 523 Poruczników. pierwszego i 387 drug. stop. Jazda liczy 2 Jenerał-Majorów, 6 Półkowników, 14-tu Podpółkowników, 16 Majorów, 69 Rotmistrzów, 80-ciu Poruczników pierwszego i 45 drug. stop. ciężkiej jazdy i 34 Poruczników lekkich dragonów. Sztab Królewski liczy 3 Majorów, 5 Kapitanów, 5 Poruczników pierwszego i 8 drugiego stop. Artyllerya liczy 1 Jenerała, Xięcia *Fryderyka* Niderlandzkiego, 1 Jenerał-Porucznika, 5 Jenerał-Majorów, 7 Półkowników, 10 Podpółkowników, 17 Majorów, 57 Kapitanów pierwszego, 28-miu drugiego stopnia, 140 Poruczników pierwszego stopnia i 102 drugiego. W korpusie Inżynjerów, 1 Jenerał-Porucznik, 2 Jenerał-Majorów, 4 Półkowników, 6 Podpółkowników, 8 Majorów, 29 Kapitanów pierwszego stopnia, 12 drugiego, 35 Poruczników pierws. st. i 34 drugiego. Wojsko nasze w Indyach Wschodnich liczy w piechocie 3 Półkowników, 9 Podpółkowników, 22 Majorów, 100 Kapitanów, 129 Poruczników pierwszego i 197 drug. stopnia. Nadto, z tamecznych krajowców 3 Kapitanów i 31 Poruczników drugiego stopnia. Jazda ma 1 Półkownika, 3 Majorów, 9 Rotmistrzów, 10 Poruczników pierwszego i 18 drugiego stop. Artyllerya 1 Dyrektora Półkownika, 2 Podpółkowników, 4 Majorów, 18 Kapitanów, 22 Poruczników pierwszego i 23 drug. stop. Korpus Saperów liczy 1 Dyrektora Półkownika, 4 Majora, 9 Kapitanów, 9 Poruczników pierwszego i 11 drugiego stopnia. W Indyach Zachodnich piechota nasza ma 1 Jenerał-Majora, 1 Podpółkownika, 1 Majora, 2 Kapitanów-Kwatermistrzów, 5 Kapitanów, 6 Poruczników pierwszego i 16 drugiego stopnia. Artyllerya 1 Kapitana, 2 Poruczników pierwszego i 4 drugiego stopnia. (A.P.S.Z.)

БЕЛГІЯ.

Bruxella, 20 Stycznia.

Wojska nasze zaczynają już opuszczać Luxemburgskie i wkrótce znowu ma bydź przywrócony dawny porządek w naszych załogach.

— Kilka prywatnych osób nabyło tu nie dawno kupnem niewielki kościółek S. Magdaleny, mając go oddać Redemptorystom, którzy teraz zajmują się jako Misyonarze.

— Zawczora w wielu tu domach nie było oświecenia gazowego, gdyż rury gazowe zamarzyły. (A.P.S.Z.)

ВЛОСНУ.

Neapol, 4-го Stycznia.

Z trwogą dowiadujemy się, że nanowo wybuchnęła cholera w kilku miejscach prowincyi Kalabryi, mianowicie w Cantazaro, Pizzo i innych, i miała już sprzątnąć w tych okolicach wielką liczbę ofiar. Nie jest tu bez obawy, że tam powtórnie wznowić się mogą te przykłady barbarzyństwa, przesądów i okrucieństwa, które w przeszłym roku pustoszyły Sycylię, a których ślady okazały się nawet tu w stolicy.

— Wczora nakoniec długo oczekiwany półk Szwajcarski z Sycylii tu przybył, czém dostatecznie zbijają się rozszerzone pogłoski, że stan tej wyspy jest niepokojący, albo, że już porządek całkiem tam został wywrócony.

— Listy z Messyny pod dniem 25 Grudnia udzielają smutne wiadomości z Lewantu o wielu i znacznych rozbiciach okrętów na brzegach tamecznych i na morzu Czarném. Także w Messynie przy zimném powietrzu był długo trwający mocny wiatr południowo-zachodni, północny i południowo-wschodni; żegluga jednak dość

ный, сѣверный и юго-восточный вѣтеръ, однако ходъ кораблей довольно былъ оживленъ. (A.P.S.Z.)

СТАТИСТИКА.

Извлечение изъ отчета Санктпетербургскаго оберъ-полицейстера за 1837 годъ.

(Окончаніе.)

Для охраненія здоровья жителей столицы, Полиція воспрещала продавать незрѣлые плоды, несвѣжіе съѣстные припасы и питія со вредною примѣсью. Кромѣ безпрерывнаго наблюденія за исполненіемъ сихъ правилъ, со стороны мѣстной Полиціи, производились ежемѣсячныя свидѣтельства полицейскими врачами.

На скотномъ пригонномъ дворѣ освидѣтельствовано, поступившихъ въ продажу:

Быковъ Черкасскихъ . . . . . 86,820.

— Ливонскихъ и Русскихъ . . . . . 19,803.

Барановъ . . . . . 29,260.

Дойныхъ коровъ . . . . . 12,664.

Въ половинѣ Мая мѣсяца, оказывался у обывательскихъ дѣтей столицы повальный кашель, называемый коклюшемъ, и продолжался до Ноября мѣсяца, но не имѣлъ важныхъ послѣдствій.

Съ 15 Августа, въ нѣкоторыхъ обывательскихъ домахъ появлялось у дойныхъ коровъ воспаленіе желудка повального свойства, отъ котораго, въ теченіе 20 дней, пало 8 коровъ; но принятыми благовременно мѣрами, болѣзнь эта къ 14 Сентября совершенно прекращена.

Хотя вообще состояніе здоровья жителей столицы было удовлетворительно, но за всѣмъ тѣмъ, по весьма ограниченному числу кроватей въ градскихъ больницахъ и по неимѣнію больницы для пользованія хроническими болѣзней, 3,006 человекъ больныхъ требовали помощи отъ Полиціи.

Изъ сего числа, 1,265 человекъ, въ томъ числѣ 952 мужчины и 313 женщинъ, получивъ первоначальное пособіе въ пріемныхъ полицейскихъ покояхъ, были отправлены въ градскія больницы; 292 человека (арестантовъ) въ Военно-Сухопутный госпиталь; 174 человекъ (135 мужчинъ и 39 женщинъ) за непринятіемъ въ больницы, были пользованы Полицейскими врачами въ пріемныхъ полицейскихъ покояхъ. Изъ нихъ 139 человекъ выздоровѣло и 35 человекъ умерло. Остальные за тѣмъ 1,275 человекъ, (799 мужчинъ и 476 женщинъ) пользованы были полицейскими врачами, въ обывательскихъ домахъ. Изъ числа сихъ больныхъ умерло 45 мужчинъ и 25 женщины.

Въ оспенномъ Полицейскомъ лазаретѣ пользовались отъ натуральной оспы, 1 мужчина, отъ скарлатины 2 мужчины, и 3 женщины, отъ кори 9 мужчинъ и 7 женщинъ.

Всѣ эти больные выздоровѣли.

Полицейскими врачами привита предохранительная оспа 543 младенцамъ, (324 мужскаго и 219 женскаго пола).

Освидѣтельствовано подозрѣваемыхъ въ помѣшательствѣ ума: 53 мужчины и 24 женщины. Изъ числа 45 человекъ, пользовавшихся въ пріемныхъ полицейскихъ покояхъ и въ обывательскихъ домахъ, умерло 4 человекъ.

Спасена жизнь благовременнымъ врачевнымъ пособіемъ полицейскихъ врачей:

- 1) Пораженнымъ громовымъ ударомъ 2
- 2) Утопавшимъ 19
- 3) Поморозившимся 2
- 4) Впавшимъ въ безчувственное состояніе отъ внезапныхъ кровотеченій 11
- 5) Обожженнымъ разными случаями 12
- 6) Получившимъ разныя значительныя поврежденія съ переломами и вывихами костей при упаденіи съ высотъ 68
- 7) Получившимъ значительныя поврежденія отъ ушибовъ экипажами и другими тяжестями 67
- 8) Оравившимся неумышленно мышьякомъ 15
- 9) Отравленнымъ мышьякомъ 2
- 10) Опоеанныхъ дурманомъ 9
- 11) Находившимся пьяными до отчаянія въ жизни 158
- 12) Порѣзавшимся 19
- 13) Порубившимся острыми орудіями 4
- 14) Находившимся въ безчувственномъ состояніи отъ разныхъ болѣзненныхъ припадковъ 31

Подано врачебное пособіе:

- 1) Укушеннымъ собаками, оказавшимся, по свидѣтельству ветеринарнаго врача, не бѣшенными 17
- 2) Разными огнестрѣльными орудіями 2
- 3) Полицейскимъ нижнимъ чинамъ, получившимъ поврежденія на пожарахъ 89

Въ теченіе 1837 года, отобрано за скорую и неосторожную ѣзду, 32 лошади; изъ нихъ продано 31, за 2,764 р. 14 к. (Свѣ. Пг.)

była ożywioną. (A.P.S.Z.)

STATYSTYKA.

SPRAWA OBER-POLICMISTRZA SANKT-PETERSBURSKIEGO z roku 1837-go.

(Dokończenie.)

Dla bezpieczeństwa zdrowia mieszkańców stolicy, Policja zabraniała sprzedawać niedójrzałe owoce, nieświeżą żywność i napoje ze szkodliwemi przyprawami. Oprócz nieustannej bacności nad wypełnieniem tych prawideł, ze strony Policji mieyscowey, odbywały się kaźdomiesięczne poświadczenia medyków policyynnych.

Na rynku sprzedaży bydła wydano świadcstw na przypędzone dla sprzedaży:

Woły Czerkaskie . . . . . 86,820.

„ Liwońskie i Ruskie . . . . . 19,803.

Barany . . . . . 29,260.

Krowy dojne . . . . . 12,664.

W połowie Maja pokazał się u dzieci mieszkańców stolicy powalny koklusz i trwał do Listopada, ale ważnych skutkow nie miał.

Od 15-go Sierpnia, w niektórych domach obywatelskich pokazało się u krów dojnych zapalenie żołądka, epidemicznego charakteru, z którego, w przeciągu 20-tu dni padło 8 krów; ale przez środki w porze przedsięwzięte, choroba ta do 14-go Września zupełnie ustąpiła.

Chociaż stan zdrowia mieszkańców stolicy był w powszechności pomyslny, z tѣm wszystkiѣm, dla bardzo małej liczby łózek w mieskich szpitalach i z przyczyny, że nie masz szpitala do leczenia chorób chronicznych, 3,006 chorych szukało pomocy Policji.

Z liczby tej, 1,265 osób (952 mężczyzn, a 313 kobiet), otrzymawszy początkową pomoc w Policyynnych izbach, wysłano do szpitala mieskiego; 292 osób (aresztantów, do łazaretu wojskowo-ładowego), 174 (135 mężczyzn i 39 kobiet) z przyczyny nieprzyjęcia ich do szpitalów, leczeni byli przez policyynnych medyków w izbach policyynnych. Z nich 139 wyzdrowiało, a 35 umarło. Pozostałe 1,275 (799 mężczyzn i 476 kobiet) leczeni byli przez medyków policyynnych, w domach obywatelskich. Z liczby tych umarło 45 mężczyzn i 25 kobiety.

W Policyynnym łazarecie wakcynacyynym chorowało na ospę naturalną i mężczyzna, na szkarlatynę 2 mężczyzn i 3 kobiety, na odrę 9 mężczyzn i 7 kobiet.

Wszyscy ci chorzy powrócili do zdrowia.

Medycy policyynni zaszcępile ospę 543 dzieciom (324 płci męskiej i 219 żeńskiej).

Opatrzono w świadcstwa będących w podeyrzeniu pomieszania umysłu: 53 mężczyzn i 24 kobiety. Z liczby 45 ludzi leczonych w izbach policyynnych i w domach obywatelskich, umarło 4-ch ludzi.

Uratowano życie daniem w porze pomocy medycney przez doktorów policyynnych:

- 1) Piorunem uderzonym . . . . . 2.
- 2) Tonącym . . . . . 19.
- 3) Zmrożonym . . . . . 2.
- 4) Obumarłym od nagłych krwotoków . . . . . 11.
- 5) Oparzonym przez różne przypadki . . . . . 12.
- 6) Znacznie skałeczonym z przełamaniami i wywichnieniami kości od spadnienia z wysokości . . . . . 68.
- 7) Znacznie skałeczonym od uderzenia pojazdami i ionemi ciężarami . . . . . 67.
- 8) Przypadkowo otrutym arsenikiem . . . . . 15.
- 9) Otrutym arsenikiem . . . . . 2.
- 10) Szalejem upojonym . . . . . 9.
- 11) W stanie upicia się do niebezpieczeństwa życia . . . . . 158.
- 12) Takim, którzy się porzneli . . . . . 19.
- 13) Skałeczonym ostremi narzędziami . . . . . 4.
- 14) Obumarłym od różnych paroxyzmowych chorób . . . . . 31.

Dano pomoc medyczną:

- 1) Ukąszonym od psów, które podług świadcstwa weterynarza okazały się niewściekłemi . . . . . 17.
- 2) Skałeczonym różnymi narzędziami strzelniczymi . . . . . 2.
- 3) Policyynnym ludziom rang niższych, na pożarach pokaleczonym . . . . . 89.

W przeciągu 1837 roku za prędkie i nieostrożne jeźdźzenie odebrano 32 konie; z nich przedano 31 za 2,764 rubli 14 kop. (P. P.)